

Õiguskantsler

Urmas Reinsalu
Minister
Justiitsministeerium
info@just.ee

Teie 27.11.2015 nr JUM/15-1682/-1K, 8-1/8094

Meie 18.12.2015 nr 18-2/151538/1505696

Kohtutäituri seaduse jt seaduste muutmine

Austatud minister

Täna võimaluse eest esitada arvamusi kohtutäituri seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõule. Õiguskantsleri seniste seisukohtade ja õiguskantslerile saadetud avalduste valguses esitan kaalumiseks mõned vaatenurgad.

1. Eelnõus on jäänud lahendamata õiguskantsleri 27.03.2015 kirjas nr 6-8/131398/1501356 tõstatatud probleem lapsega suhtlemise võimaldamisest täitemenetluses ([TMS](#) § 179). Toona asus õiguskantsler seisukohale, et kehtiv lahendus ei ole põhiseaduspärane. Vastasite 16.06.2015 kirjas nr 10-2/2547, et lapse suhtlusõiguse täitmise analüüs on kajastatud Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammis 2015-2019. Võimalusel palun osundatud probleem siiski lahendada selle eelnõu raames.

2. Eelnõuga soovitakse kaotada piirang, et lapsega suhtlemise ja lapse väljaandmise asjas teeb täitetoiminguid kohtutäitur isiklikult (§ 1 p 7). Arvestades selliste toimingute intensiivsust (võimalik on ka jõu kasutamine), võib seda ülesannet täita üksnes see isik ise, kelle on Riigikogu määranud olulise riigi tuumikfunktsiooni täitjaks, antud juhul kohtutäitur.

3. Eelnõuga kavandatakse võimaldada igal inimesel saada teavet täitemenetluse võlgnevuse olemasolu, selle suuruse ja jäägi kohta (§ 3 p 10, kavandatud TMS § 63 lg 1²). Muudatust põhjendatakse laenukorra korraldamise eesmärgiga. Kuigi eesmärk on mõistetav, võib kavandatud lahendus siiski õigusi ja vabadusi ülemääraselt piirata, sest teavet on võimalik küsida mistahes eesmärgil (ettevõtluskeskkond, muu põhjendatud huvi, uudishimu). Eelnõus esitatud lahendus võib olla lubatav juriidiliste isikute puhul, üksikisikute suhtes on selle põhiseaduspärasus kaheldav. Taolise teabe hõlbus kättesaadavus võib ülemääraselt piirata eraelu puutumatust, vaba eneseteostust, ettevõtlusvabadust, omandiõigust, töökoha vaba valikut. Õigusi ja vabadusi võib piirata üksnes kaalukatel põhjustel ja kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega.¹

4. Soovitan kaaluda täitemenetluse võlgnikule saadava [täitmisteate](#) teksti muutmist osas, mis puudutab tema kohustust esitada kohtutäiturile vajalik teave mittearestitavate sissetulekute ja muu olulise info kohta. Oleme korduvalt selgitanud TMS § 131 jj piirangute olemust ja nende kohaldamise korda, paraku alles peale seda, kui inimeste kontod on arestitud. Suheldes pensioni arestimist korraldava Sotsiaalkindlustusametiga, selgus samuti, et tihti saavad inimesed alles neilt esimest korda teada TMS § 131 jj tegelikust olemusest ja teabe andmise kohustusest. Kuna suure tõenäosusega on enamus täitemenetluse võlgnikest õigusalaselt vilumatud inimesed, palun

¹ Vrdl nt [karistusregistri seaduse](#) § 18.

Teil hea halduse tavast tulenevalt lihtsustada ja muuta selgemaks täitmisteate sõnastus: „Võlgnikul on kohustus esimesel võimalusel teavitada kohtutäiturit tema ülalpidamisel olevatest isikutest või muudest olulistest asjaoludest, mis võivad mõjutada täitemenetluse läbiviimist, eelkõige info mittearestitava sissetuleku kohta. Mittearestitavate sissetulekute loetelu on «Täitemenetluse seadustiku» §-s 131.“

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Helen Kranich 693 8446
Helen.Kranich@oiguskantsler.ee